

Η άπιαστη μέση οδός. Μια συγκριτική ανάλυση του αποικιακού παρελθόντος της Κύπρου και της Ιρλανδίας

Η παρουσίαση αυτή επιχειρεί μια συγκριτική ανάλυση της Ιρλανδίας και της Κύπρου, δύο νησιά με κυρίως λευκούς και χριστιανικούς πληθυσμούς που αποτέλεσαν, ωστόσο, το επίκεντρο δύο από τις πιο αιματηρές εθνοπολιτικές συγκρούσεις του 20ού αιώνα που ξέσπασαν σε ευρωπαϊκό έδαφος. Στις δεκαετίες του 1980 και του 1990, ήταν συνηθισμένο μεταξύ ορισμένων Ιρλανδών μελετητών να συγκρίνουν την Ιρλανδία με την Ινδία, την Παλαιστίνη, την Αλγερία, τη Νότια Αφρική και άλλες χώρες του Τρίτου Κόσμου, αλλά η Κύπρος σπάνια αναφερόταν. Τις επόμενες δεκαετίες, ήταν συνήθως οι πολιτικοί επιστήμονες που πρωτοστάτησαν στη σύγκριση των εθνοπολιτικών συγκρούσεων της Κύπρου και της Ιρλανδίας. Αυτή η έλλειψη συγκριτικών ιστορικών μελετών είναι αινιγματική, δεδομένου ότι η Ιρλανδία και η Κύπρος είναι και οι δύο νησιά που βρίσκονται σε ευρωπαϊκό έδαφος, αν και στα ανατολικά και δυτικά άκρα του. Και οι δύο χώρες αποικίστηκαν από τη Μεγάλη Βρετανία, μια συν-ευρωπαϊκή δύναμη. Επιπλέον, και στις δύο περιπτώσεις, έχουμε να κάνουμε με νησιά των οποίων η εδαφική ενότητα και ακεραιότητα θεωρούνται γενικά αυτονόητη αλήθεια από την πλειοψηφία των πολιτών τους. Εξού και η αντίθεση στη διχοτόμηση της Ιρλανδίας από τη δεκαετία του 1920 και η αντίθεση στην τουρκοκυπριακή απαίτηση για διχοτόμηση της Κύπρου από το 1954 και μετά. Ο στόχος αυτής της παρουσίασης είναι διττός. Πρώτον, επισημαίνει ομοιότητες και διαφορές στην αποικιακή τους ιστορία, δηλαδή τόσο στους τρόπους με τους οποίους κυβερνήθηκαν από την Αυτοκρατορική Βρετανία όσο και στους τρόπους με τους οποίους αντέδρασαν στην κυριαρχία της, ιδιαίτερα μετά την εμφάνιση των εθνικιστικών κινημάτων και το ξέσπασμα των εξεγερτικών εκστρατειών που έθεσαν υπό αμφισβήτηση τη νομιμότητα της βρετανικής παρουσίας εκεί. Δεύτερον, υπογραμμίζει τις προκλήσεις στην υπέρβαση των άκαμπτων ορίων που επιβάλλονται από την αποικιοκρατία και τον εθνικισμό και τα εμπόδια στην υπεράσπιση μιας αξιόπιστης «μέσης οδού» εκατέρωθεν του αποικιακού χάσματος.